

Hallituksen esitys Eduskunnalle eräitä erillisiä palstoja koskevaksi lainsäädännöksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan jakolakiin otettavaksi säännökset siitä, että tilaan kuuluva arvoltaan vähäinen tai epätarkoituksenmukainen erillinen palsta, joka sijaitsee toisen kylän rajojen sisäpuolella, saataisiin tietyin edellytyksin lunastaa täyttä korvausta vastaan palstaan rajoittuvaan tilaan tai tiloihin. Säännökset vastaisivat jakolaissa nykyisin olevia vesijätön ja erillisen yhteisen alueen lunastamista koskevia säännöksiä.

Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi laki eräiden

erillisten alueiden siirtämisestä kunnasta toiseen kuntaan. Lain tarkoituksena on yksinkertaistaa kunnan pääasiallisesta alueesta erillään olevien kooltaan vähäisten alueiden, enklaavien, siirtämistä siihen kuntaan, jonka kanssa niillä on pisin yhteinen raja. Säädettäväksi ehdotetun lain johdosta ehdotetaan tarpeelliset tekniset muutokset kuntajaosta annettuun lakiin.

Uudistus on tarkoitettu tulemaan voimaan heti lakiehdotuksen tultua hyväksytyksi.

YLEISPERUSTELUT

1. Esityksen yhteiskunnallinen merkitys

1.1. Nykyiset olosuhteet

Ulkopalstat ovat tilaan kuuluvia alueita toisen kylän rajojen sisäpuolella samassa tai toisessa kunnassa. Enklaavit ovat alueita, jotka sijaitsevat kunnan pääasiallisesta alueesta erillään toisen kunnan tai joissakin tapauksissa usean kunnan rajojen ympäröiminä. Ne voivat käsittää useita tiloja ja tilojen palstoja. Ulkopalstoista ja enklaaveista käytetään tässä esityksessä yhteisnimitystä erilliset palstat.

Ulkopalstat ovat yleensä vanhastaan laidun- tai metsämaiksi käytettyjä alueita, jotka isojoissa on vähäisinä jätetty entisiin paikkoihinsa toisen kylän rajojen sisäpuolelle. Ne ovat yleensä pieniä ja nauhamaisia tai muodoltaan epä säännöllisiä palstoja. Niiden merkitys omistajalle on vuosikymmenien kuluessa vähentynyt sen vuoksi, että niiden viljely on etäisen sijainnin vuoksi käynyt kannattamattomaksi. Näin

ne ovat metsittyneet ja jääneet yleensä hoitoa vaille. Ulkopalstojen lukumäärästä, pinta-aloista ja omistussuhteista ei ole tarkkoja tietoja. Ulkopalstoja on eniten Oulun ja Vaasan sekä Turun ja Porin lääneissä.

Enklaavien syntyyn ovat vaikuttaneet ulkopalstojen kohdalla mainittujen syiden lisäksi muut syyt. Myös enklaavit ovat usein nauhamaisia tai epäsäännöllisen muotoisia, mutta ne voivat olla myös kooltaan suuria ja säännöllisen muotoisia alueita. Pienten enklaavien metsäpalstat ovat useimmiten hoitamattomia. Sen sijaan peltopalstat voivat olla omistajan viljelyksessä tai vuokrattuina lähellä asuvalle. Enklaaveja on noin 3 000, joista noin 1 400 Oulun, noin 400 Vaasan ja noin 350 Turun ja Porin läänissä. Koko maan enklaaveista 60 prosenttia on pinta-alaltaan alle 5 hehtaaria. Metsämaan ja joutomaan osuus enklaaveissa on Oulun läänissä lähes 90 prosenttia, Vaasan läänissä lähes 80 prosenttia ja Turun ja Porin läänissä lähes 70 prosenttia. Loppuosa on peltoa. Pienen enklaavin tilukset kuuluvat 1—5

tilalle, isojen enklavien (yli 20 hehtaaria) tilukset kuuluvat 5—40 tilalle.

Seuraavassa taulukossa on yksityiskohtai-

sempia lukumäärä- ja pinta-alatietoja enklaveista lääneittäin:

Lääni	alle 5 ha %	5—20 ha %	yli 20 ha %	yhteensä kpl
Uusimaa.....	65	20	15	47
Turku ja Pori.....	65	20	15	358
Häme.....	80	15	5	127
Kymi.....	70	25	5	56
Mikkeli.....	60	20	20	178
Kuopio.....	65	20	15	65
Pohjois-Karjala.....	70	25	5	70
Vaasa.....	40	35	25	403
Keski-Suomi.....	70	20	10	142
Oulu.....	40	45	15	1 400
Lappi.....	15	40	45	99
keskiarvo.....	60	25	15	yht. 2 945

Oulun läänin osalta luvut perustuvat otantaan. Ahvenanmaan maakunnan luvut eivät sisälly tilastoon.

Erillinen palsta, olipa se sitten ulkopalsta tai enklavi, on yleensä käyttämätön ja hoitamaton, koska se on vähäinen ja sijaitsee kaukana tilan pääosasta. Monesti erillisen palstan omistaja ei ole edes tietoinen tällaisesta omistuksestaan. Tästä on ollut seurauksena, että palsta on usein unohdettu perinnönjaoissa ja luovutustilanteissa, mistä on aiheutunut myös kiinteistöjärjestelmän epäselvyyttä. Palstan rajat ovat usein joko vanhastaan pyykittämättömät tai muutoin epäselvät, eikä niiden selvittämiseksi ole ilmennyt halua hakea suhteellisen kallista rajankäyntiä. Rajojen epäselvyydestä sekä palstan syntyyn perustuvasta palstan koosta ja muodosta on ollut seurauksena, että erillisestä palstasta on aiheutunut merkittävää haittaa viereisten tilusten käytölle maa- ja metsätalouteen.

Yksityistaloudellisten haittojen lisäksi erilliset palstat merkitsevät haittoja myös julkishallinnolle. Niinpä kiinteistöjaotuksen rikkonaisuudesta ja siitä, että palstat on unohdettu perinnönjako- ja luovutustilanteissa, on aiheutunut virheitä ja puutteita kiinteistötietoihin. Enklavit ovat lisäksi aiheuttaneet kuntajaon rikkonaisuutta. Kunta- ja kiinteistöjaotusten rikkonaisuus on merkittäväntä monessa Oulun läänin länsiosan kunnassa. Näissä samoin kuin eräissä Vaasan läänin kunnissa enklavien rajojen sisäpuolella saattaa olla vielä johonkin kolmanteen kuntaan kuuluva enklavi. Valtionhallinnossa enklavit aiheuttavat epäselvyyttä siitä, mille nimismiespiirille, alioikeudelle,

veropiirille tai muulle paikallishallinnon viranomaiselle sen toimialaan kuuluvan enklavia koskevan asian käsittely kuuluu. Kunnissa enklavit vaikeuttavat erityisesti maankäytön suunnittelua, kunnallisten palvelujen järjestämistä ja tieyhteyksien parantamista sekä nostavat näiden toimenpiteiden kustannuksia. Toisaalta kunnat saavat enklaveista vain vähän hyötyä verotuloina, koska enklavit ovat tuoltaan useimmiten hyvin heikkoja.

1.2. Tavoitteet

Edellä kuvatuista ulkopalstoista yksityistaloudellisia haittoja voitaisiin tehokkaasti poistaa mahdollistamalla palstojen liittäminen ympäröiviin tiloihin. Tavoitteena on asian korjaaminen ensisijaisesti tilusvaihdoilla ja, jollei se ole mahdollista, toissijaisesti lunastamalla ulkopalsta siihen rajoittuvaan tilaan tai osina tällaisiin tiloihin.

Enklaveista aiheutuvien hallinnollisten haittojen poistamiseksi tarvittaisiin kuntajaon muutos, jolla enklavi siirrettäisiin siihen kuntaan, jonka rajojen ympäröimä se on tai jonka kanssa sillä on pisin yhteinen raja. Tavoitteena on, että pienet enklavit, joiden merkitys kunnille on vähäinen, voitaisiin siirtää kunnasta toiseen käyttäen yksinkertaisempaa menettelyä kuin kuntajaosta annetussa laissa (73/77; jäljempänä kuntajakolaki) säädetty menettely on.

1.3. Keinot

Ulkopalstoista aiheutuvien yksityistaloudellisten ja kiinteistöjaotuksellisten haittojen poistaminen edellyttää useimmissa tapauksissa näiden alueiden lunastamista naapuritiloihin. Enklaaveista aiheutuvien hallinnollisten haittojen poistaminen taas edellyttää kuntajaon muutosta koskevan menettelyn yksinkertaistamista.

Ulkopalstoja voidaan tarkoituksenmukaisimmin käyttää niihin rajoittuvien tilojen tilusten yhteydessä. Jakolakiin (604/51) ehdotetaan otettavaksi säännökset, joiden mukaan viereisen tilan tai tilojen omistajat saisivat lunastaa sellaisen ulkopalstan, joka vaikeuttaa heidän tilustensa käyttöä ja jota voidaan käyttää tarkoituksenmukaisesti vain heidän tilojensa yhteydessä. Edellytyksenä lunastukselle olisi, että asiaa ei voida korjata tilusvaihdolla. Muutoin säännökset vastaisivat sitä, mitä jakolain 243 ja 243 a §:ssä säädetään vesijätön ja erillisen yhteisen alueen lunastamisesta ja siirtämisestä viereisen tilan tai yhteismetsän tiluksiin.

Toiseksi esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki, jonka mukaan pienehköt enklaavit voitaisiin siirtää kunnasta toiseen noudattamalla yksinkertaisempaa hallinnollista menettelyä kuin kuntajakolain mukainen menettely on. Siirtoasian valmistelisi ja ratkaisisi asianomaisen kartasto- ja tietopalvelutoimisto, joka saisi kunnittain siirtää enklaavit ympäröivään kuntaan tai useasta enklaaviin rajoittuvasta kunnasta siihen, jonka kanssa enklaavilla on pisin yhteinen raja. Siirto voisi koskea vain pinta-alaltaan tietynkokoisia enklaaveja, joilla ei ole asuin-, liike- tai teollisuusrakennuksia. Pintalarajoitus olisi Oulun ja Lapin läänien enklaavien osalta lievempi kuin muualla maassa, koska maan tuottokyky ja arvo ovat näissä lääneissä kysymykseen tulevien enklaavien osalta suhteellisesti pienemmät.

2. Nykyinen tilanne ja asian valmistelu

2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö sekä muutostarve

Nykyisin erillisiä palstoja voidaan vaihtaa eri tilojen kesken uusjaolla ja tilusvaihdolla, joista säädetään jakolain 2 ja 27 luvussa. Erillinen palsta voidaan myös sisällyttää yhteismetsään, jonka muodostamisesta säädetään jakolain 32 a

luvussa. Lunastaminen on jakolain mukaan mahdollista vain silloin, kun erillinen palsta sattuu olemaan vesijättö tai usealle tilalle kuuluva erillinen yhteinen alue. Jakolain 243 §:ssä säädetään vesijätön lunastamisesta siihen rajoittuvaan tilaan tai yhteismetsään ja 243 a §:ssä vastaavanlaiset säännökset erillisen yhteisen alueen lunastamisesta. Koska edellä mainitut säännökset tulevat sovellettaviksi lähinnä yhteisiin alueisiin ja koska erilliset palstat ovat useimmiten tilojen yksityisiä tiluksia, erillisten palstojen lunastusmahdollisuutta ei käytännössä ole.

Edellä kuvattuja ulkopalstoista aiheutuvia, lähinnä yksityistaloudellisia haittoja voidaan poistaa tai vähentää vapaaehtoisilla luovutuksilla sekä rajoitetusti myös uusjaolla ja tilusvaihdolla. Käytännössä halukkuus vapaaehtoiisiin maakauppoihin ja tilusvaihtoihin on ollut varsin vähäistä.

Uusjaossa useiden tilojen tilukset kootaan yhteen taloudelliseksi kokonaisuudeksi. Tilalle toisessa kylässä kuuluvia ulkopalstoja ei kuitenkaan yleensä saada kootuksi tilan pääosan yhteyteen. Ulkopalstaan kuuluvat vähäiset, kaukana tilan pääosasta sijaitsevat tilukset olisi maankäytön kannalta sopivinta liittää ympäröiviin tiloihin, mutta sen estää lunastusmahdollisuuden puuttuminen.

Tilusvaihto on käyttökelpoinen keino silloin, kun jokaista siinä mukana olevaa tilaa kohti voidaan muodostaa maankäytön kannalta riittävän suuri ja muodoltaan sopiva palsta. Tämä edellyttää, että tilusvaihto voidaan ulottaa koskemaan sellaisiakin tiloja, joiden alueella ei ole ulkopalstoja. Tilusvaihdosta ei saa aiheutua tällaisillekaan tiloille sanottavaa haittaa. Koska ulkopalstat sijaitsevat hajallaan, ulkopuolisten tilojen mukaan ottamiselta ja sanottavan haittan tuottamiselta ei yleensä välttyä. Toimenpiteiden ulottaminen ulkopuolisiin tiloihin aiheuttaa niiden omistajien taholta ymmärrettävää vastustusta ja omistajille melkoisia lisäkustannuksia rajojen käymisen ja muidenkin toimenpiteiden johdosta. Niinpä vain hyvin harvoin pelkällä tilusvaihdolla on voitu vähentää ulkopalstoista johtuvia haittoja.

Kuntajaon muuttamisesta säädetään kunta- jaosta annetussa laissa. Kuntajaon muuttamisella tarkoitetaan kunnan alueen supistamista ja laajentamista sekä kunnan lakkauttamista ja uuden kunnan perustamista. Kuntajaon muuttamista koskevia säännöksiä noudatetaan so-

veltuvien osin myös kunnan rajojen oikean sijainnin määrittämisessä, milloin rajoista on epäselvyyttä.

Kuntajaon muuttamisen valmistelu ja päätöksenteko kestävät nykyisin vuosia. Kuntaja-koasian panee vireille kunnan jäsen, kunnanvaltuusto tai lääninhallitus tekemällä esityksen sisäasiainministeriölle. Jos taas kuntajako ja kameraalinen jaotus maanmittaustoimituksen johdosta ovat muodostuneet toisistaan poikkeaviksi, esityksen tekee maanmittaushallitus. Osa maanmittaushallituksen esityksistä koskee enklavien poistamista. Esityksen johdosta ministeriö pyytää lausunnon lääninhallitukselta, joka varaa myös asianomaisten kuntien asukkaille tilaisuuden huomautusten tekoon. Kunnissa voidaan järjestää lisäksi asukkaiden kokouksia. Myös kunnanhallitus tai kunnanvaltuusto antaa asiasta lausuntonsa. Lääninhallitus hankkii esityksestä vielä maanmittauskonttorin lausunnon ja tarvittavan muun selvityksen. Lopuksi lääninhallitus lähettää lausunnot oman lausuntonsa kera sisäasiainministeriölle. Kuntajaon muuttamisesta päättää valtioneuvosto. Sisäasiainministeriö saa kuitenkin päättää vähäisestä kuntajaon muutoksesta, jos asianomaisten kuntien valtuustot eivät ole sitä vastustaneet, sekä hylätä muutosta koskevan esityksen, jos valtuustot eivät ole sitä puoltaneet. Kuntajaon muutos määrätään tulemaan voimaan kalenterivuoden alusta.

Kunnan rajoista voi olla epäselvyyttä. Tällaisessa tapauksessa maanmittauskonttori antaa maanmittaustoimistolle tehtäväksi rajankäynnin, jonka tarkoituksena on kunnan rajojen oikean sijainnin määrittäminen. Rajankäynnin kustannukset suoritetaan valtion varoista. Rajankäynnin lopputuloksen antaessa siihen aiheutta kunnajakoa tarkistetaan. Menettely on tällöin sama kuin kuntajakoa muutettaessa.

Valtaosa enklaveista on pieniä ja käyttämättömiä erillisiä palstoja tai tiloja, joilla ei ole asutusta eikä rakennuksia. Niistä kertyvä kunnallisvero on vähäinen. Tarkoituksenmukaisen kuntajaon aikaansaamiseksi tällaiset enklavat tulisi voida siirtää kunnasta toiseen nykyistä yksinkertaisempaa hallinnollista menettelyä noudattaen. Kuntajakolain mukainen menettely on saavutettavaan hyötyyn nähden liian mutkikas, hidas ja työläs sekä lisäksi kallis.

2.2. Asian valmistelu

Maa- ja metsätalousministeriö asetti 26 päi-

vänä maaliskuuta 1988 työryhmän, jonka tehtävänä oli selvittää, missä määrin kunnan erillisistä palstoista toisen kunnan sisällä ja toisaalta kylän erillisistä palstoista toisen kylän sisällä kiinteistöjen käytölle aiheutuvien haittojen poistamiseksi on tarpeellista kehittää lainsäädännöllisiä toimenpiteitä. Selvitystyön perusteella työryhmän tuli tehdä ehdotuksensa tarvittavista lainsäädännöllisistä toimenpiteistä perusteluineen. Työryhmä selvitti kiinteistöjen käytölle aiheutuvien haittojen lisäksi erillisistä palstoista kunnallishallinnolle ja valtionhallinnolle sekä kiinteistöjärjestelmälle aiheutuvia haittoja. Työryhmän muistio valmistui 9 päivänä lokakuuta 1989. Hallituksen esitys perustuu työryhmän ehdotuksiin.

3. Esityksen organisatoriset sekä henkilöstö- ja taloudelliset vaikutukset

Esityksen toteuttaminen ei edellytä organisaatiomuutoksia.

Jakolakiin ehdotettujen säännösten mukaiset toimitukset suoritettaisiin joko erillisinä toimituksina taikka uusjaon, halkomisen tai lohkomisen yhteydessä nykyisillä henkilöstömäärillä. Toimituksista aiheutuvat kustannukset tulisivat asianosaisten maksettaviksi. Jakolain muutos-ehdotuksessa tarkoitettujen toimenpiteiden toteuttamisella tulisi olemaan maa- ja metsätalouteen kohdistuvia taloudellisia vaikutuksia tuottojen lisäyksiä ja tuotantokustannusten säästöinä. Lisäksi toimenpiteet parantaisivat kiinteistöjärjestelmää.

Ehdotettu uusi laki eräiden erillisten alueiden siirtämisestä kunnasta toiseen merkitsisi, että noin 2 300 enklavia eli noin 75 prosenttia kaikista enklaveista voitaisiin siirtää kunnasta toiseen kuntaan. Ehdotettu yksinkertainen menettely vähentäisi kuntajaon muutosasiain käsittelyvaiheita ja useiden viranomaisten työtä. Kartasto- ja tietopalvelutoimistot, jotka on maanmittauslaitoksesta annetulla lailla (505/91) perustettu maanmittauskonttoreiden tilalle 1 päivästä syyskuuta 1991 lukien, selviytyisivät tehtävistään ilman voimavarojen lisäämistä. Kuntien menot kunnallisten palvelujen järjestämiseen ja tieyhteyksien parantamiseen pienenisivät enklavien siirtämisen johdosta. Siirtäminen ei juurikaan aiheuttaisi verotulojen siirtymiä kuntien kesken. Kotitalouksiin ja elinkeinotoimintaan ehdotuksen toteuttamisella olisi myönteisiä taloudellisia vaikutuksia.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Jakolaki

243 c §. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan yleisperusteluissa lähemmin kuvattujen epäkoh-
tien poistamista varten tarpeelliset säännökset
tilaan kuuluvan ja toisen kylän rajojen sisäpuo-
lella sijaitsevan ulkopalstan lunastamisesta ja
siirtämisestä toiseen tilaan. Lunastamisen edel-
lytyksenä olisi, että kysymyksessä on arvoltaan
vähäinen tai muodoltaan ja sijainniltaan sellai-
nen palsta, jota tilan pääosan yhteydessä tai
erikseen ei voida tarkoituksenmukaisesti käyt-
tää, ja että palsta vaikeuttaa siihen rajoittuvien
tilusten käyttöä. Lunastaminen edellyttäisi li-
säksi, että asiaa ei voida korjata tilusvaihdolla
ja että palstaan rajoittuvan tilan omistaja lun-
astamista vaatii.

Korvauksen maksamisessa, tallettamisessa ja
perimisessä ehdotetaan noudatettavaksi samaa
menettelyä kuin vastaavanlaisissa tapauksissa
kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien
lunastuksesta annetun lain (603/77) mukaisissa
lunastuksissa. Tämän vuoksi pykälän 2 mo-
menttiin on otettu viittaus sanotun lain 48, 52
ja 70 §:ään.

247 ja 248 §. Ensiksi mainittuun pykälään ja
jälkimmäisen pykälän 1 momenttiin ehdotetut
muutokset ovat teknisiä ja johtuvat siitä, että
ulkopalstan lunastaminen ja liittäminen siihen
rajoittuvaan tilaan ehdotetaan mahdolliseksi.

Ehdotetussa 243 c §:ssä tarkoitettut toimenpi-
teet on usein tarkoituksenmukaista suorittaa
samalla kertaa muun maanmittaustoimituksen
yhteydessä. Sen vuoksi ehdotetaan, että asia
voitaisiin käsitellä uusjaon lisäksi tilan halko-
misen ja lohkomisen yhteydessä, jos ulkopalsta
rajoittuu tai kuuluu halottavaan tai lohkotta-
vaan tilaan. Tätä tarkoittavat säännökset sisäl-
tyvät 248 §:n uuteen 3 momenttiin.

312 §. Pykälän 1 momentissa luetellaan ne
jaon yhteydessä suoritettavat sivutoimitukset,
joihin toimituksen kestäessä haetaan muutosta
erikseen valittamalla. Ulkopalstan lunastami-
sen lisääminen lueteltuihin toimituksiin johtuu
siitä, että ulkopalstan lunastaminen on rinnas-
tettavissa momentissa mainittuun tilusvaihtoon,
jonka kanssa lunastaminen on myös
vaihtoehtoinen toimenpide.

1.2. Laki eräiden erillisten alueiden siirtämi-
sestä kunnasta toiseen kuntaan

1 §. Pykälä sisältää lain soveltamisalaa kos-
kevat säännökset.

Kuntajaon muuttaminen tapahtuu noudatta-
malla kuntajakolaissa säädettyä menettelyä,
joka soveltuu merkittäviin kuntajaon muutok-
siin, kuten alueliitoksiin, joiden tavoitteena on
kuntarakenteen parantaminen. Pienten enklaa-
vien siirtäminen kunnasta toiseen ei merkitse
kunnan alueen varsinaista supistamista tai laa-
jentamista. Tällaisten enklaavien siirtämistä
varten ehdotetaan otettavaksi käyttöön yksin-
kertaisempi menettely säätämällä asiaa koskeva
erityinen laki. Lain pääasiallisina soveltamis-
kohteina olisivat siis kunnan pääasiallisesta
alueesta erillään olevat maa-alueet, enklaavit.
Enklaavit, joita on Suomessa noin 3000, mer-
kitsevät kuntien rajojen rikkonaisuutta edellä
yleisperusteluissa selostettuine haittavaikutuksi-
neen. Pykälässä rajataan lain soveltamisala
koskemaan enklaaveja.

2 §. Pykälässä säädettäisiin kuntajaon muut-
tamisen aineellisista edellytyksistä.

Enklaavin siirtämisen pääasiallinen edellytys
olisi alueen koko. Siirrettävän enklaavin pinta-
ala saisi olla enintään 10 hehtaaria lukuun
ottamatta Oulun ja Lapin läänejä, joissa se olisi
20 hehtaaria. Tällainen rajausta mahdollistaisi
lain soveltamisen valtaosaan kunkin läänin
enklaaveista. Suurempaa enimmäispinta-alaa
Oulun ja Lapin läänien enklaavien osalta puol-
taa erityisesti se, että näissä lääneissä enklaa-
veilla on vähätuottoista metsämaata suhteelli-
sesti enemmän ja puuston vuotuinen kasvu
pienempi kuin muualla. Ehdotetun säännöksen
mukaan siirrettävällä enklaavilla ei saisi olla
asumiseen tai elinkeinotoimintaan tarkoitettuja
rakennuksia. Mainituilla rakennuksilla ei tar-
koiteta sauna- eikä muutakaan talousrakennus-
ta, vaikka sellaisen rakennuksen rakentamiseen
vaadittaisiin rakennuslupa.

3 ja 4 §. Pykälät sisältävät säännökset kun-
tajaon muuttamisen valmistelusta enklaaveja
siirrettäessä. Enklaavien siirtämisen valmistelu
pykälissä tarkoitetuissa tapauksissa on ehdotet-
tu nopeammaksi ja suppeammaksi kuin kunta-
jakolaissa säädetty valmistelu, koska siirtämi-
sessä kenenkään kotipaikka ei muutu ja koska
siirrettävillä alueilla on vähäinen merkitys luo-
vuttavalle kunnalle.

Enklaavien siirtämisen valmistelisi 3 §:n mukaan kartasto- ja tietopalvelutoimisto sisäasiainministeriön määräyksestä kunnittain. Kartasto- ja tietopalvelutoimisto keräisi siirrettäviä enklaaveja koskevat kiinteistö- ja omistajatiedot kunnittain laadittavaan luetteloon. Luetteloon ei otettaisi sellaista enklaavia, jonka osalta kiinteistöjaotuksesta tai sijaintikunnasta on epäselvyyttä. Jollei epäselvyyden poistaminen olisi mahdollista kartasto- ja tietopalvelutoimistossa suoritettavien selvitysten avulla, kartasto- ja tietopalvelutoimiston tulisi kehottaa maanmittaustoimistoa antamaan määräys rajankäynnin tai jaon täydentämisen suorittamiseen riippuen siitä, onko epäselvyyttä rajoista vai siitä, mihin kiinteistöön enklaaviin sisältyvä alue kuuluu. Säännös vastaisi kuntajakolain 52 §:n 1 momentin rajankäyntiä koskevaa säännöstä. Vasta epäselvyyden tultua poistetuksi enklaavi otettaisiin erikseen laadittavaan luetteloon. Kartasto- ja tietopalvelutoimisto olisi sopiva viranomainen valmistelemaan asian ottaen huomioon, että sillä on hallussaan tarvittavat rekisterit ja rajatiedot.

Luettelo ja siihen liittyvät kartat pidettäisiin 4 §:n 1 momentin mukaan nähtävillä 30 päivän ajan. Pykälän 2 momentin mukaan asianomaiset kunnat ja maanomistajat saisivat tehdä huomautuksia siirtoehdotusta vastaan vielä 30 päivän kuluessa nähtävilläoloajan päättymisestä. Koska asia koskee useita maanomistajia ja voi vaatia lisäselvitysten antamista heille, mainittujen määräaikojen tulisi olla riittävän pitkät.

5 §. Pykälän 1 momentin mukaan enklaavien siirtämisestä samoin kuin toimitusten johdosta tehtävistä kuntajaon muutoksista päättäisi kartasto- ja tietopalvelutoimisto. Momentissa säädettäisiin myös kartasto- ja tietopalvelutoimistojen keskinäisestä toimivallasta silloin, kun enklaavit luovuttava kunta sijaitsee eri läänissä kuin vastaanottava kunta.

Kuntajakolaissa olevia päätöksenteko-, voimaantulo- ja tiedoksisaantijakoita koskevia säännöksiä vastaavat säännökset sisältyvät pykälän 2 momenttiin. Lisäksi momentissa säädettäisiin päätöksen ja siihen liitetyn valitusosoituksen julkaisemisesta ja lähettämisestä.

6 §. Pykälässä säädettäisiin muutoksenhausta. Muutoksenhakuoikeutta ei ole ehdotettu annettavaksi kunnan jäsenille, koska kuntajaon muuttaminen koskisi kunnan kannalta vähämerkityksisiä maa-alueita. Olisi riittävää, että muutoksenhakuoikeus olisi asianomaisilla kun-

nilla ja maanomistajilla. Koska kunnilla ja maanomistajilla olisi mahdollisuus vaikuttaa huomautuksillaan kuntajaon muutosasiaan jo ennen kartasto- ja tietopalvelutoimiston päätöstä ja koska valitusintressi on pieni, yksi valitusaste olisi riittävä. Pykälän mukaan se olisi lääninoikeus. Lääninoikeuden tulisi lähettää valitukseen antamansa päätös valittajan lisäksi kartasto- ja tietopalvelutoimistolle. Jos lääninoikeus on muuttanut kartasto- ja tietopalvelutoimiston päätöstä, tämä julkaisisi ja lähettäisi lääninoikeuden päätöksen muutetulta osin tiedoksi 5 §:n mukaisesti.

7 §. Pykälä sisältää kuntajakolain 52 §:n 1 ja 2 momenttia vastaavat säännökset enklaavien kunnasta toiseen siirtämisen johdosta tarpeellisista, kartasto- ja tietopalvelutoimistolle kuuluvista toimenpiteistä, jotka koskevat rekisteröintiä ja kameraalisen jaotuksen muuttamista. Kuntajakolain 52 §:n 1 momentissa tarkoitettua rajankäyntiä vastaava säännös sisältyisi kuitenkin tämän ehdotuksen 3 §:ään ja vastaava toimituksen kustannuksia koskeva säännös ehdotuksen 8 §:ään.

8 §. Kustannukset jotka aiheutuvat tässä laissa tarkoitettusta menettelystä ehdotetaan maksettaviksi valtion varoista, koska toimenpiteistä koituu suoranaista hyötyä valtiolle ja kunnille.

9 §. Pykälä sisältää voimaantulosäännöksen sekä lisäksi siirtymäsäännöksen, jonka mukaan sellaiset sisäasiainministeriössä ehdotetun lain voimaan tullessa vireillä olevat kuntajakoasiat, joiden käsittely tämän lain mukaan kuuluisi kartasto- ja tietopalvelutoimistolle, käsitellään loppuun kuntajaosta annetun lain mukaan.

1.3. Laki kuntajaosta

52 §. Pykälän 3 momentissa säädetään maanmittaustoimituksen johdosta toisistaan poikkeaviksi muodostuneen kuntajaon ja kameraalisen jaotuksen saattamisesta vastaamaan toisinaan. Syyskuun 1 päivänä 1991 voimaan tulleen maanmittauslaitoksesta annetun lain nojalla kartasto- ja tietopalvelutoimiston tulee tehdä asiasta esitys maanmittaushallitukselle. Tämä voi määrätä kartasto- ja tietopalvelutoimiston muuttamaan kameraalisen jaotuksen kuntajaon mukaiseksi tai tehdä sisäasiainministeriölle esityksen kuntajaon muuttamisesta.

Kohdassa 1.2. selostetun lakiehdotuksen mukaan kuntajaon muuttamista koskevan päätöksen lakiehdotuksessa tarkoitetuissa tapauksissa

tekee kartasto- ja tietopalvelutoimisto. Mainittu 3 momentti jäisi edelleen sovellettavaksi niihin kuntajaon muutostapauksiin, jotka eivät sisälly kohdan 1.2. lakiehdotukseen. Maanmittaushallituksen asemesta kartasto- ja tietopalvelutoimiston asiana olisi tehdä sisäasiainministeriölle esitys kuntajaon muuttamisesta momentissa tarkoitetuissa tapauksissa. Samalla myös maanmittaushallituksen valta määrätä kuntajaon muuttamisen vaihtoehtona olevasta kameraalisen jaotuksen muuttamisesta ehdotetaan siirrettäväksi kartasto- ja tietopalvelutoimistolle. Momenttiin on tehty tästä johtuvat muutokset.

2. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan heti lakiehdotuksen tultua hyväksytyksi. Eräiden erillisten alueiden siirtämistä kunnasta toiseen

kuntaan koskevan lakiehdotuksen siirtymäsäännöksestä johtuu, että ehdotettua lakia kuntajakolain muuttamisesta ei sovellettaisi lakien voimaan tullessa sisäasiainministeriössä vireillä oleviin kuntajaon muutosasioihin.

3. Säättämisjärjestys

Ehdotettu jakolain 243 c § merkitsee puuttumista hallitusmuodon 6 §:ssä tarkoitettuun omaisuuden suojaan sen johdosta, että ensiksi mainitussa pykälässä säädetään tietynlainen lunastusoikeus yksityistä tarvetta varten. Tämän vuoksi jakolain muutos olisi säädettävä perustuslain säättämisyksityksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki jakolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä säädetyllä tavalla,

muutetaan 14 päivänä joulukuuta 1951 annetun jakolain (604/51) 247 §, 248 §:n 1 momentti ja 312 §:n 1 momentin 5 kohta,

sellaisina kuin niistä ovat 247 § ja 248 §:n 1 momentti 29 päivänä elokuuta 1986 annetussa laissa (652/86), sekä

lisätään lakiin uusi 243 c § ja 248 §:ään, sellaisena kuin se on muutettuna mainitulla 29 päivänä elokuuta 1986 annetulla lailla ja 1 päivänä heinäkuuta 1988 annetulla lailla (625/88), uusi 3 momentti seuraavasti:

243 c §

Jos tilalla on toisen kylän rajojen sisäpuolella arvoltaan vähäinen tai muodoltaan ja sijainniltaan sellainen maatiluksia käsittävä erillinen ulkopalsta, jota tilan omistaja ei voi tarkoituksenmukaisesti käyttää ja joka vaikeuttaa siihen rajoittuvien tilusten käyttöä, saadaan palsta, jollei asiaa voida tilusvaihdolla sopivasti korjata, lunastaa ja liittää täyttä korvausta vastaan sellaiseen palstaan rajoittuvaan tilaan, jonka omistaja lunastamista vaatii ja jonka yhteydessä sitä on tarkoituksenmukaisinta käyttää. Jos tällainen palsta rajoittuu useaan tilaan, se voidaan lunastaa ja liittää myös osina näistä

tiloista niihin, joiden omistajat lunastamista vaativat ja joiden yhteydessä palstan osaa on tarkoituksenmukaisinta käyttää.

Lunastuksesta suoritettavan korvauksen maksamisesta, tallettamisesta ja perimisestä on soveltuvin osin voimassa, mitä kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain 48, 52 ja 70 §:ssä säädetään.

247 §

Edellä tässä luvussa tarkoitetun alueen, osuuden tai etuuden siirtäminen, liittäminen tai lunastaminen toimitetaan tilojen manttaaleja muuttamatta. Kuitenkin on 241, 243, 243 a ja

243 c §:ssä mainituissa tapauksissa manttaalit muutettava, jollei alueen, osuuden tai etuuden arvo ole vähäinen verrattuna luovuttavan tilan arvoon. Jos alueen tai osuuden siirtäminen, liittäminen tai lunastaminen tapahtuu 29 §:n 2 momentin, 41 §:n 2 momentin tai 42 a §:n 1 momentin mukaan tai noudattaen 243 §:n 2 momentissa säädettyä menettelyä, ei manttaa-leja muuteta.

248 §

Edellä 241, 243, 243 a, 243 c ja 246 §:ssä tarkoitettua siirtämistä, lunastamista tai liittämistä toimitettaessa on soveltuvin osin noudatettava, mitä tilusvaihdosta säädetään, sekä siltä osin kuin tilojen manttaalit tulevat muutettaviksi, mitä lohkomisesta säädetään.

Edellä 243 c §:ssä tarkoitettu asia voidaan käsitellä myös halkomisen, lohkomisen tai uusjaon yhteydessä. Asian käsittely halkomisen ja lohkomisen yhteydessä edellyttää, että ulko-

palsta rajoittuu tai kuuluu halottavaan tai lohkotettavaan tilaan, ja lohkomisen yhteydessä lisäksi, että hakija siihen suostuu. Uusjaon ja halkomisen yhteydessä asia on käsiteltävä ennen jakeohdotuksen laatimista.

312 §

Asianosainen, joka on tyytymätön toimitusmiesten ennen toimituksen lopettamista tekemään päätökseen tai suorittamaan toimenpiteeseen, saa hakea siihen muutosta toimituksen kestäessä erikseen valittamalla, kun päätös tai toimenpide koskee:

5) jaon yhteydessä toimitettua piirirajan käyntiä, tilusvaihtoa tai ulkopalstan lunastamista taikka niiden tarpeettomaksi julistamista;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

2.

Laki

eräiden erillisten alueiden siirtämisestä kunnasta toiseen kuntaan

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Poiketen siitä, mitä kuntajaosta annetussa laissa (73/77) säädetään, voidaan kunnan pääasiallisesta alueesta erillään oleva alue, enklaavi, siirtää toiseen kuntaan siten kuin tässä laissa säädetään.

2 §

Enklaavi siirretään siihen kuntaan, jonka kanssa sillä on pisin yhteinen raja. Siirron edellytyksenä on, että enklaavin pinta-ala on Oulun ja Lapin lääneissä enintään 20 hehtaaria ja muualla Suomessa enintään 10 hehtaaria ja että enklaavin alueella ei ole rakennuslupaa edellyttävää asuin-, liike- tai teollisuusrakennusta.

3 §

Kartasto- ja tietopalvelutoimisto laatii sisäasiainministeriön määräyksestä kunnittaiset lu-

ettelot 2 §:n nojalla siirrettävistä enklaaveista. Luetteloon merkitään kylittäin enklaavit sekä niihin kuuluvat rekisteriyksiköt ja niiden osat, rekisteriyksiköiden nimet, rekisterinumerot, omistajatiedot ja siirrettävien alueiden pinta-alat. Luetteloon liitetään tarpeelliset rekisterikartan otteet.

Jos enklaavin osalta on epäselvyyttä kiinteistöjaotuksesta tai sijaintikunnasta, enklaavi voidaan ottaa luetteloon vasta epäselvyyden tultua poistetuksi. Kartasto- ja tietopalvelutoimiston on ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin epäselvyyden poistamiseksi.

4 §

Luettelo karttoineen on kartasto- ja tietopalvelutoimiston toimesta pidettävä julkisesti nähtävillä asianomaisten kuntien ilmoitustauluilla vähintään 30 päivän ajan sen jälkeen, kun nähtäville asettamisesta on ilmoitettu yhdessä

tai kahdessa paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Nähtävillä asettamisesta kartasto- ja tietopalvelutoimiston on ilmoitettava lisäksi kirjeellä asianomaisille kunnille ja niille maanomistajille, jotka osoitetietoineen kohtuudella saadaan selville.

Asianomaisella kunnalla ja maanomistajalla on oikeus tehdä huomautuksia siirtoehdotusta vastaan. Huomautukset on toimitettava kartasto- ja tietopalvelutoimistoon viimeistään 30 päivän kuluessa nähtävilläoloajan päättymisestä.

5 §

Tässä laissa tarkoitettu enklaavin siirtämisestä kunnasta toiseen päättää kartasto- ja tietopalvelutoimisto. Jos enklaavin luovuttava kunta kuuluu toiseen läänin kuin vastaanottava kunta, edellä tarkoitetun päätöksen tekee se kartasto- ja tietopalvelutoimisto, jonka toimialueeseen luovuttava kunta kuuluu.

Kartasto- ja tietopalvelutoimiston päätös on määrättävä tulemaan voimaan kalenterivuoden alusta ja se on tehtävä ennen edellisen vuoden kesäkuun loppua. Päätös siirtämisestä on julkaistava virallisessa lehdessä sekä lähetettävä viipymättä tiedoksi lääninhallitukselle, väestörekisterikeskukselle, verohallitukselle ja asianomaisille kunnille. Lisäksi jäljennös päätöksestä on lähetettävä viipymättä 4 §:n 1 momentissa tarkoitetuille maanomistajille. Tieto päätöksestä katsotaan saaduksi, kun se on julkaistu virallisessa lehdessä.

6 §

Kartasto- ja tietopalvelutoimiston päätök-

seen saa hakea muutosta asianomainen kunta ja maanomistaja. Muutosta haetaan valittamalla lääninoikeudelta. Lääninoikeuden päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta. Muutoksenhaussa noudatetaan, mitä muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) säädetään.

7 §

Kartasto- ja tietopalvelutoimiston on huolehdittava enklaavin kunnasta toiseen siirtämisen johdosta tarpeellisten muutosten tekemisestä kameraaliseen jaotukseen ja muutosten merkitsemisestä maarekisteriin tai kiinteistörekisteriin. Jos osa tilasta tai muusta rekisteriyksiköstä on siirrettävä kameraalisesti kunnasta toiseen, se on erotettava eri rekisteriyksiköksi noudattaen, mitä kameraalisen jaotuksen muuttamisesta erikseen säädetään.

8 §

Kustannukset tämän lain toimeenpanosta maksetaan valtion varoista.

9 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Tämän lain voimaan tullessa sisäasiainministeriössä vireillä olevat, tämän lain mukaan kartasto- ja tietopalvelutoimistolle kuuluvat kuntajaon muutosasiat käsitellään ja ratkaistaan kuntajaosta annetun lain mukaisesti.

3.

Laki**kuntajaosta annetun lain 52 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kuntajaosta 21 päivänä tammikuuta 1977 annetun lain (73/77) 52 §:n 3 momentti seuraavasti:

52 §

— — — — —
Milloin kuntajako ja kameraalinen jaotus maanmittaustoimituksen johdosta tai muutoin muusta kuin 51 §:ssä mainitusta syystä ovat muodostuneet toisistaan poikkeaviksi, kartasto- ja tietopalvelutoimisto määrää kameraalisen jaotuksen muuttamisesta kuntajaon mukaiseksi tai, jollei tätä ole pidettävä tarkoituksenmukaisena, tekee sisäasiainministeriölle esityk-

sen kuntajaon muuttamisesta. Kartasto- ja tietopalvelutoimiston päätökseen kameraalisen jaotuksen muuttamisesta ei saa hakea muutosta valittamalla. Päätöstä täytäntöönpannassa on vastaavasti noudatettava, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään.
— — — — —

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

Helsingissä 21 päivänä marraskuuta 1991

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Maa- ja metsätalousministeri *Martti Pura*

1.

Laki jakolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä säädetyllä tavalla,

muutetaan 14 päivänä joulukuuta 1951 annetun jakolain (604/51) 247 §, 248 §:n 1 momentti ja 312 §:n 1 momentin 5 kohta,

sellaisina kuin niistä ovat 247 § ja 248 §:n 1 momentti 29 päivänä elokuuta 1986 annetussa laissa (652/86), sekä

lisätään lakiin uusi 243 c § ja 248 §:ään, sellaisena kuin se on muutettuna mainitulla 29 päivänä elokuuta 1986 annetulla lailla ja 1 päivänä heinäkuuta 1988 annetulla lailla (625/88), uusi 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

243 c §

Jos tilalla on toisen kylän rajojen sisäpuolella arvoltaan vähäinen tai muodoltaan ja sijainniltaan sellainen maatiluksia käsittävä erillinen ulkopalsta, jota tilan omistaja ei voi tarkoituksenmukaisesti käyttää ja joka vaikeuttaa siihen rajoittuvien tilusten käyttöä, saadaan palsta, jolle asiaa voida tilusvaihdolla sopivasti korjata, lunastaa ja liittää täyttä korvausta vastaan sellaiseen palstaan rajoittuvaan tilaan, jonka omistaja lunastamista vaatii ja jonka yhteydessä sitä on tarkoituksenmukaisinta käyttää. Jos tällainen palsta rajoittuu useaan tilaan, se voidaan lunastaa ja liittää myös osina näistä tiloista niihin, joiden omistajat lunastamista vaativat ja joiden yhteydessä palstan osaa on tarkoituksenmukaisinta käyttää.

Lunastuksesta suoritettavan korvauksen maksamisesta, tallettamisesta ja perimisestä on soveltuvin osin voimassa, mitä kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain 48, 52 ja 70 §:ssä säädetään.

247 §

Edellä tässä luvussa tarkoitetun alueen, osuuden tai etuuden siirtäminen, liittäminen tai lunastaminen toimitetaan tilojen manttaaleja muuttamatta. Kuitenkin on 241, 243 ja 243 a §:ssä mainituissa tapauksissa manttaalit muutettava, jollei alueen, osuuden tai etuuden arvo ole vähäinen verrattuna luovuttavan tilan arvoon. Jos alueen tai osuuden siirtäminen, liittäminen tai lunastaminen tapahtuu 29 §:n 2 momentin, 41 §:n 2 momentin tai 42 a §:n 1 momentin mukaan tai noudattaen 243 §:n 2

247 §

Edellä tässä luvussa tarkoitetun alueen, osuuden tai etuuden siirtäminen, liittäminen tai lunastaminen toimitetaan tilojen manttaaleja muuttamatta. Kuitenkin on 241, 243, 243 a ja 243 c §:ssä mainituissa tapauksissa manttaalit muutettava, jollei alueen, osuuden tai etuuden arvo ole vähäinen verrattuna luovuttavan tilan arvoon. Jos alueen tai osuuden siirtäminen, liittäminen tai lunastaminen tapahtuu 29 §:n 2 momentin, 41 §:n 2 momentin tai 42 a §:n 1 momentin mukaan tai noudattaen 243 §:n 2

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

momentissa säädettyä menettelyä, ei manttaaleja muuteta.

momentissa säädettyä menettelyä, ei manttaaleja muuteta.

248 §

Edellä 241, 243, 243 a ja 246 §:ssä tarkoitettua siirtämistä, lunastamista tai liittämistä toimitettaessa on soveltuvin kohdin noudatettava, mitä tilusvaihdosta on säädetty, sekä siltä osin kuin tilojen manttaalit tulevat muutettaviksi, mitä lohkomisesta on säädetty.

248 §

Edellä 241, 243, 243 a, 243 c ja 246 §:ssä tarkoitettua siirtämistä, lunastamista tai liittämistä toimitettaessa on soveltuvin kohdin noudatettava, mitä tilusvaihdosta on säädetty, sekä siltä osin kuin tilojen manttaalit tulevat muutettaviksi, mitä lohkomisesta on säädetty.

Edellä 243 c §:ssä tarkoitettu asia voidaan käsitellä myös halkomisen, lohkomisen tai uusjaon yhteydessä. Asian käsittely halkomisen ja lohkomisen yhteydessä edellyttää, että ulkopalsta rajoittuu tai kuuluu halottavaan tai lohkotavaan tilaan, ja lohkomisen osalta lisäksi, että hakija siihen suostuu. Uusjaon ja halkomisen yhteydessä asia on käsiteltävä ennen jakoehdotuksen laatimista.

312 §

Asianosainen, joka on tyytymätön toimitusmiesten ennen toimituksen lopettamista tekemään päätökseen tai suorittamaan toimenpiteeseen, saa hakea siihen muutosta toimituksen kestäessä erikseen valittamalla, kun päätös tai toimenpide koskee:

5) jaon yhteydessä toimitettua piirirajankäyntiä ja tilusvaihtoa tai niiden tarpeettomaksi julistamista;

5) jaon yhteydessä toimitettua piirirajankäyntiä, tilusvaihtoa tai ulkopalstan lunastamista taikka niiden tarpeettomaksi julistamista;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

3.

Laki**kuntajaosta annetun lain 52 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuntajaosta 21 päivänä tammikuuta 1977 annetun lain (73/77) 52 §:n 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

52 §

Milloin kuntajako ja kameraalinen jaotus maanmittaustoimituksen johdosta tai muutoin muusta kuin 51:ssä mainitusta syystä ovat muodostuneet toisistaan poikkeaviksi, *maanmittauskonttorin tulee tehdä maanmittaushallitukselle esitys jaotusten saattamisesta yhdenmukaisiksi*. Maanmittaushallituksen asiana on määrätä kameraalisen jaotuksen muuttamisesta kuntajaon mukaiseksi, tai jollei tätä ole pidettävä tarkoituksenmukaisena, *tehdä* sisäasiainministeriölle *esitys* kuntajaon muuttamisesta. Maanmittaushallituksen päätökseen kameraalisen jaotuksen muuttamisesta ei saa hakea muutosta. Päätöstä täytäntöönpantaessa on vastaavasti noudatettava, mitä edellä tässä pykälässä on säädetty.

Milloin kuntajako ja kameraalinen jaotus maanmittaustoimituksen johdosta tai muutoin muusta kuin 51 §:ssä mainitusta syystä ovat muodostuneet toisistaan poikkeaviksi, *kartasto- ja tietopalvelutoimisto määrää* kameraalisen jaotuksen muuttamisesta kuntajaon mukaiseksi tai, jollei tätä ole pidettävä tarkoituksenmukaisena, *tekee* sisäasiainministeriölle *esityksen* kuntajaon muuttamisesta. *Kartasto- ja tietopalvelutoimiston* päätökseen kameraalisen jaotuksen muuttamisesta ei saa hakea muutosta *valittamalla*. Päätöstä täytäntöönpantaessa on vastaavasti noudatettava, mitä *1 ja 2 momentissa säädetään*.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 199 .*

